

32.000.000 MARKI NIEMIECKICH ZA DOLARA

MIESZKAŃCY NIEMIEC DO-
STAJĄ OBLĄKANIA Z PO-
WODU SPADKU MARKI

Zupełne bankructwo Niemiec
nieuniknione

BERLIN, 6 września. — Marka niemiecka spadła już w przeciągu dosłownie do 33.000.000 za dolara. Niesłychany spadek marki stał się przyczyną pomieszanego zmysłu w wielu mieszkańców Niemiec, którzy stanęli w obliczu zupełnego bankructwa i śmierci głodowej, nie mogą zdobyć odpowiedniej ilości marek na kupienie sobie chociażby najmniejszej ilości żywności dla zaspokojenia głodu.

W niemieckich kołach finansowych panuje przekonanie, że marka niemiecka w kilku dniach spadnie do stu, milionów za dolara i wkrótce przeciętnie spadku rubla bolszewickiego, który obecnie spadł do 150.000.000 za dolara.

Wszelkie środki zapobiegawcze rządu niemieckiego, aby powstrzymać spadek marki nie odniosły pożądanego skutku. Skutkiem spadku marki ceny na wszystkie artykuły żywności w Niemczech zwiększyły się miliony razy, uniemożliwiając ludności nabycie najmniejszych ilości pożywienia. Jedynym następstwem finansowej katastrofy Niemiec, musi być nieuniknione bankructwo narodu niemieckiego.

Major miasta New Yorku chory śmiertelnie

SARATOGA, N. Y., 6 września. — Major miasta Hyland wyjechał w podróż w początkach sierpnia w góry Adirondack na wakacje, nabrał się przeziębienia, podał chłodnych dnie sierpnia, które w górach Adirondack miały nawet silne przyniosły. Zarządzenie rozwinęło się w influencję, która w następstwie zamieniła się w zapalenie opony płucnej. Lekarze przeoczyli objawy jej rozwoju i choroby zapalenia płuc, z powodu bardzo wielkiego podobieństwa organizmu chorego spowodowanego nadmiernej pracy umysłowej.

NIEMCY POCCZYNAJĄ MYŚLEĆ O PODDANIU SIĘ

Przyznając, że przegrali walkę gospodarczą z Francją

BERLIN, 6 września. — Rząd niemiecki zamyslał poddać się Francji z powodu niemożności finansowania dalszego biernego oporu w zagłębiu Ruhr z powodu zupełnego upadku wartości marki. W najbliższych dniach rząd niemiecki prawdopodobnie sam zaproponuje Francji nawiazanie rokowań dla załatwienia sporu o odszkodowania. Niemcy już nie zaprzeczają, że przegrali walkę gospodarczą z Francją. — Prasa niemiecka jeszcze nie pisze o tym fakcie, by nie utrudniać rządowi nawiazania rokowań z Francją. Ludność niemiecka w zagłębiu Ruhr już dawno zrozumiała, że jej bierny opór nie przyniesie na nią i nie pomoże do pogrobenia Francji.

POWSTANIE WY- SPY PRZY BRZE- GACH JAPONJI

NOWA WYSPA PODNIE-
SIONA Z DŁUGA OCEANU
DŁUGA NA 30 MIL

Skutkiem trzęsienia ziemi in-
ne wyspy znikły w oceanie

MOSKWA, 6 września. — Według wiadomości otrzymanych z Władywostoku, w następstwie straszliwej katastrofy, jaka nastąpiła w Japonii przy wschodnich wybrzeżach Japonii w pobliżu miejsc katastrofy wyłoniła się z dna oceanu spokojnego wielka wyspa 30 mil długa i piętnaście mil szeroka, w miejsce jednej małej wyspy i małego półwyspu, które wraz z istniejącymi dla wyspie czynnym wulkanem, zostały pograżone w ocean.

Wiadomości otrzymane ze Władywostoku potwierdzają te dane wiadomości, że wiele japońskich okrętów wojennych zostało pochłoniętych przez ocean. Spokojny podczas straszliwej katastrofy.

Francja przechyla się na stronę Anglii w sporze grecko-włoskim

LONDYN, 6 września. — Przedstawiciel Francji w Lidze Narodów otrzymał polecenie popierać angielski punkt widzenia w sporze grecko-włoskim. Stanowisko zajęte przez Francję zbroiło ją najpewniej wroczem w Anglii. W kołach dyplomatycznych przypuszczają, że nie zostanie ono załatwienie w sprawie stosunków Anglii do Francji w sporze o odszkodowania niemieckie i okupację Ruhr.

JUGOSŁAWIA NIE PRA- GNIJE NOWEJ WOJNY

BELGRAD, 6 września. — W urzędowych kołach jugosłowiańskich panuje przekonanie, że spor grecko-włoski zostanie załatwiony pokojowo, co byłoby zgodne z pragnieniami ludu jugosłowiańskiego, który nie pragnie żadnej zawieruchy wojennej. Gdyby jednak Liga Narodów, lub Rada Ambasadorów nie potrafiła tego sporu załatwić, wtedy Jugosławia będzie zmuszona wnieść się czynnie do sporu, ponieważ spor włosko-grecki, który przebiegałby w sposób jawnie pomiędzy Włochami i Grecją.

LIGA NARODÓW ZRZĘKA SIĘ OBOWIĄZKU ZA- ŁATWIENIA SPORU WŁOSKO-GRECKIEGO

Rada Ambasadorów zgłosiła się pogodzić zwąszone narody — Spór grecko-włoski niebezpieczny dla Europy

PARYŻ, 6 września. — Zgromadzenie Ligi Narodów po zastanowieniu się nad istotą sporu grecko-włoskiego, postanowiło wobec protestu rządu włoskiego, — który oświadczył, że nie uznaje kompetencji Ligi Narodów do załatwienia nieporozumienia grecko-włoskiego, że się, dalsze rozprawy między istoty sporu i przekazał go Rządowi Ambasadorów do załatwienia. Wobec oświadczenia prem. Mussoliniego, że zgadził się na przyjęcie jedynie wyroku Rady Ambasadorów w sporze grecko-włoskim, Rada Ambasadorów zgłosiła się pogodzić zwąszone strony.

Spór grecko-włoski w swojej istocie będący despotycznym narzuceniem swojej woli silniejszego państwa słabszemu, zagroził poważnym niebezpieczeństwem pokojowi Europy. Bezpośrednim na miejscu przyczyną politycznej imperialistycznej polityki premiera Mussoliniego, jest ponowne ultimatum rządu dla Jugosławii, że musi przyjąć warunki włoskie w sprawie Fiume do 15 września. Rząd Jugosławii w odpowiedzi na oświadczenia premiera Mussoliniego odpowiedział, że jego zadanie przesyła do Fiume, — które według warunków włoskich, stanie się nierozłączną częścią Włoch.

Nowe ząpy złota przyby- wają do St. J.

LONDYN, 6 września. — W ostatnim tygodniu nowa większa przesyłka złota została wyeksportowana do banków amerykańskich.

Prezydent Coolidge przy- jacielem narodu polskiego

Wdzięczny Polsce za pomoc Kościuszki i Pułaskiego
dla Stanów Zjednoczonych. — Ta sama wdzięczność
żywi dla Francji za pomoc Lafayette'a.

Jedyną wielką mocą polityczną obecnego prezydenta Stanów Zjednoczonych Coolidge'a, była — jak twierdzi paryski „Matin” — mowa, którą miał wygłosić oświadczenie w charakterze wiceprezydenta Stanów Zjednoczonych, dnia 21-go maja 1921 roku, podczas uroczystości doręczenia w Nowym Yorku wielkiego złotego medalu zasługi p. Curie-Skłodowskiej.

P. Coolidge zgłosił się przyznać w tej uroczystości i wygłosił odpowiednią mowę, zachował jednak i nie mógł przyznać sobie oświadczenia, ale obiecał mowę napisać i przesłać komitetowi uroczystości.

Mowa ta, odczytana wówczas publicznie, sprawiła wielkie wrażenie, poświęcając zaś jest całkowicie Polsce i Francji.

„Dziś, gdy wskutek niespodziewanego zgonu prezydenta Hardinga, P. Coolidge stanął na czele rządów wielkiej republiki północno-amerykańskiej, warto przypomnieć to jego przemówienie, pełne słów gorących i serdecznych dla naszej ojczyzny.

— Amerykanie — pisał wówczas prezydent — pamiętają, że świat, o którym mówię, to świat, o którym wspominałem, gdy sam istnienie Polski, jako narodu, było zagrożone, nasze kolonie rewolucyjnie zorganizowane znalazły poparcie netylko w sympatii ludu, lecz także w pomocy czynnej dwu mętnych oficerów, z których jeden zginął za naszą sprawę, drugi zaś przyczynił się potężnie do naszego zwycięstwa wojkowego. Oto fakt, który powinien gorąco nam wyrazić uwielbienia.

Nasz naród uważał sobie za obowiązek popierać praktycznie wszelkie wysiłki usprawiedliwione Polski do zmartwychwstania, jako naród wśród innych narodów świata. Zawdzięczamy to pamięci generała Pułaskiego, który walczył u boku Washingtona i poległ pod Savannah, po zostawiając po sobie tradycję, którą nadaliśmy imię jego wielkiemu i stowarzyszeniom, a by świadczyć przysięgą służby wiernemu spełnianiu. Zawdzięczamy to w znacznej mierze pamięci generała Kościuszki, syna Polski, patrioty i obrońcy praw ludów, którego talent inżynierski wznosił fortyfikacje West-

MOSKWA, 6 września. — Rząd bolszewicki zamierza przywrócić prawo własności gruntowej dla tych właścicieli obszarów ziemskich, którzy porzucili na swoich gruntach i uprawiali je własnymi rękoma.

Na przywrócenie prawa własności mają się zgadzać komuny chłopskie.

EXTRA!

JAPONIA DZIĘKUJE ST. ZJEDN. ZA OKAZANIE
WSPÓŁCZUCIA I POMOCY

LICZBA ZABITYCH I RANNYCH W TOKIO WYNOŚI 160
TYSIĘCY

WASHINGTON, 6 września. — Cesarz Japonii Yoshihito w odpowiedzi na telegram prezydenta Coolidge'a z wyrazami współczucia w serdecznych słowach dziękuję prezydentowi i narodowi amerykańskiemu za okazane współczucie i niesioną pomoc.

Telegram cesarza japońskiego brzmi: „Wzruszony do głębi wspaniałomyślnością i niezwykłą hojnością jaką rząd i naród amerykański spieszą nam z pomocą, przeżyłam moje najserdeczniejsze podziękowanie prezydentowi i narodowi Stanów Zjednoczonych.”

WASHINGTON, 6 września. — Ambasador japoński w Washingtonie Hanabara otrzymał urządzonego depesza o rozmiarach klęski trzęsienia ziemi. Liczba ofiar w Tokio dochodzi 160.000 — 300 tysięcy zabitych; 150.000 rannych. Liczba ofiar w Yokohama, która została zrównana z ziemią, nawiedzoną trzęsieniem ziemi, potem pożarem, a wreszcie zalana obryzaniem przypływem morskimi, jest nie obliczona. Znaczna część ludności w liczbie 160.000 została zagrzebana, spalona lub zatopiona. Trzęsienie ziemi dało się odczuć na powierzchni 140 stopni i 100 mil szerokości, zamieszkałej przez 7.000.000 ludzi. Północna część miast na tej powierzchni została zniszczona.

WASHINGTON, 6 września. — Ambasador japoński w Washingtonie Hanabara otrzymał urządzonego depesza o rozmiarach klęski trzęsienia ziemi. Liczba ofiar w Tokio dochodzi 160.000 — 300 tysięcy zabitych; 150.000 rannych. Liczba ofiar w Yokohama, która została zrównana z ziemią, nawiedzoną trzęsieniem ziemi, potem pożarem, a wreszcie zalana obryzaniem przypływem morskimi, jest nie obliczona. Znaczna część ludności w liczbie 160.000 została zagrzebana, spalona lub zatopiona. Trzęsienie ziemi dało się odczuć na powierzchni 140 stopni i 100 mil szerokości, zamieszkałej przez 7.000.000 ludzi. Północna część miast na tej powierzchni została zniszczona.

PAN WINCENTY WITOS APELUJE DO ŻYDÓW AMERYKAŃSKICH

POSEŁ POLSKI W JA- PONJI PATEK OCALAŁ

GMACH POSEŁSTWA CZĘ-
ŚCIOWO ZNISZCZONY

WASHINGTON, 6 września. — Poselstwo Rzeczypospolitej Polskiej w Washingtonie otrzymało wiadomość z Tokio, że poseł Polski przy rządzie japońskim, Dr. St. Patek wraz z całym sztabem poselstwa ocalał.

Gmach, zajmowany przez poselstwo zostało tylko częściowo uszkodzony.

KATASTROFA KOLE- JOWA W NIEMCZACH

10 osób zabitych skutkiem
zderzenia pociągów

BERLIN, 6 września. — Dziecię osób o ile dotychczas stwierdzono zostało zabitych a 15 ciężko rannych skutkiem zderzenia się dwóch pociągów pospiesznych Berlin-Amsterdam i Drezno-Amsterdam w pobliżu miasta Hannover.

ODKRYCIE NOWYCH POKŁADÓW RADIUM W TURKII

PETROGRAD, 6 września. — Rosyjski instytut dla radium donosi, że ekspedycja, która została wysłana do prowincji Ferghana w Środkowej Azji, odkryła niezmienne bogate pokłady radium. Z powodu odkrycia nowych pokładów, cena tego rzadkiego minerału spadnie.

Wznowienie regularnych sto- sunków dyplomatycznych Meksyku ze St. Zjedn.

WASHINGTON, 6 września. — Stany Zjednoczone i Meksyk nazwały regularne stosunki dyplomatyczne po podpisaniu zawartej przed kilku dniami traktatu amerykańsko-meksykańskiego. Do Washingtonu przybył nowy ambasador meksykański C. Trelliz, a w tym samym czasie rząd meksykański przesyłał swoje papiery uwierzytelniające przedstawicieli Stanów Zjednoczonych, G. Summerlin.

Lekarz francuski pp. A. Marie i M. Auliffe stwierdził, że kobiety rosły aż do 40 roku życia, zwłaszcza wtedy, gdy nagle i znacznie poprawi się ich odżywianie.

SENATOR NOAH HAMMERLING W IMIENIU PREMIERA BŁAGA ICH O POPARCIE OBECNEGO RZĄDU

Niegrzeczni goście krytykują premiera Witos

(Specjalna wiadomość dla Nowego Świata)

WARSZAWA, 5 września. — Wczoraj odbył się wspaniały obiad żydowsko-amerykańsko-piastowy z polecenia premiera Witos. Polityczną mowę wygłosił (w języku żydowskim (!)) senator Leiser Noah Hammerling aus Darachow, obecnie Ludwik Mikołaj Hammerling Miłowski.

Na obiedzie (podawano potrawy koszerne) obecni byli najwybitniejsi czysto-polscy członkowie klubu „Piast” — żydzi amerykańscy, którzy obecnie w Warszawie i Leiser Noah.

Witos, obawiając się, że żydzi amerykańscy będą bokowali pożyczkę polską zaciągniętą w Ameryce zwrócił się do senatora Hammerlinga z prośbą, aby zaprosił na obiad żydów amerykańskich, bawiących obecnie w Warszawie i wytumaczył im, że „rząd Witos” dokłada wszelkich starań, aby żydom jaknajlepiej było w Polsce, — że rząd zwałcza i zwałcza będzie antysemityzm (!!!) itd.” — co też pan Hammerling w dłuższym przemówieniu swoim gościom wytłumaczył. Atoli ci — po samym obiedzie — do nieśli bytemu współwyznawcy, że Witos powinien się zwrócić WPROST DO ŻYDÓW POLSKICH W AMERYCE — czyli innymi słowy nie daj się przekupić kołalcą.

Czysto-polska endecja użyła pana Hammerlinga, jako pośrednika, zaś Witos w ten sposób stara się przeciwdziałać czysto-polskiej endecji, która go na każdym kroku krępuje.

UPÓR BARONÓW WĘGLOWYCH POWODEM PO- NOWNEGO ROZBICIA KONFERENCJI

Górnicy nie godzą się na żadne dalsze ustępstwa — Wysilki
gub. Pinchot'a spętlży na niczem

HARRISBURG, Pa., 6 września. — Przedstawiciele baronów węglowych odmówili rozprawy z ni warunków przedstawionych przez gubernatora Pinchota dla załatwienia strajku.

Przedstawiciele górników natomiast w zasadzie zgadzili się na przyjęcie warunków przedstawionych przez gubernatora Pinchota z zastrzeżeniem, by zostały one szczegółowo opracowane przez obydwie strony. Na to żądanie przedstawiciele górników; baroni węglowi odpowiedzeli odmową.

Gubernator Pinchot czyni wszy stkie wysiłki, żeby opornych baronów węglowych skłonić do us-

stępstw, ale jak dotychczas, wszy stkie jego wysiłki pozostają bez skutku.

Strajk węglowy trwa dalej i nie ma nadziei, by 150.000 strajkujących nie w najbliższym czasie wróciła do pracy.

Powstanie nowego wulkanu z powodu katastrofy trzęsienia ziemi w Japonii

HILO (wyspy Hawaj), 6 września. — Na skutek straszliwej katastrofy trzęsienia ziemi, na wschodnim wybrzeżu Hawaj powstał nowy, brzyźliwy wulkan wyrzucający ogromne ilości lawy, popiołu i mu-

Nasz Sprawozdawca Sejmowy w Warszawie
znany dziennikarz i literat

TADEUSZ
WIENIAWA-DŁUGOSZOWSKI

nadesłał nam szereg wywiadów z przedstawicielami poszczególnych grup politycznych w Sejmie

PIERWSZY WYWIAD
zamieszczony będzie w niedzielnym wydaniu „Nowego Świata”, dnia 9-go września 1923 roku

ZAMOWCIE DZISIAJ
U STANDZIARZA NIEDZIELNE WY-
„NOWEGO ŚWIATA”

T. WIENIAWA-DŁUGOSZOWSKI:

„POLSKA MA DOSYĆ WITOSA”

Jutro w „Nowym Świecie”

Z Piętnastego Sejmu Zjednoczenia Polsko-Narodowego w New Yorku

Środa. — Ranna sesja

Sesję otworzył prezes o godzinie 9 rano odpięciem hymnu narodowego, poczem rozwił kłosa siewu i zajął miejsce przy stole wiceprezesa.

Odczytał telegram od urzędnika konsulatu ks. Chrzaniowskiego. — Na stole wiceprezesa w dalszym ciągu.

Sprawa kucji Zarządu Centralnego, mianowicie prezesa, sekretarza, kasjera i trustów. Delegat Marjański stawia wniosek, aby odpowiedzialnym porządkowcem była kompania bondo wa. Wniosek sekundeje sekretarz Januszewski. — Wniosek przeszedł.

Nagły wniosek stawia delegat Goźniński, aby Izba wysłała telegramy do prezydenta St. Zjed. prezesa Wojciechowskiego, do Sejmu, do budowniczego Państwa Polskiego, marszałka Piłsudskiego i gubernatora stanu. Sekretarz Jan. Januszewski, oponuje z przyczyn łączonych z tą uchwałą kosztów, przy prowadzono go jednak do porządku.

Dr. Rusin, dowodzi, że sama lojalność tego aktu wymaga. — Wiceprezes Jankowski stawia formalny wniosek, aby zostały wysłane telegramy do Washingtonu i Warszawy i do Albany; Dr. Rusin zaś żąda, aby na następnych sejmach pomyślano o

też akcji w pierwszych dniach. Poniję wysłane telegramy: S. Wojciechowski, President of Polish Republic. — Warszawa — Poland.

Zgromadzeni na Sejmie XV Zjednoczenia Polsko - Narodowego w New Yorku obywateli Stanów Zjednoczonych polskiego pochodzenia składają na Twoje ręce życzenia rozwoju i pomyślności.

Podobna depesze wysłano do prezydenta Coolidge'a, do Białego Domu oraz gubernatorowi do Albany. — Sprawa telegramów zamknięta.

Izba po dyskusji zgadza się na odczytanie Piętnastego Sejmu w Stanach Zjednoczonych. Wygłosiła się na dwadzieścia godzin dyskusja w kwestii, czy tylko jeden delegat danej grupy wybrany być może do Zarządu Centralnego, czy też liczba większa.

Ostatecznie dr. Kozłowski proponuje, utworzenie komisji, która by wniosła poprawki do konstytucji sformułowała i postarała się o zaakceptowanie tejże u odpowiedniej władzy.

Wybrano do komisji: Dołbiński, Mazurkiewicz, Desz, Jagocki, Szumajski i dr. Rusin. Na tem sesję zamknięto.

Sesja popołudniowa

Sesję otworzono odczytaniem protokołu z sesji poprzedniej, który delegaci jednogłośnie przyjęli i przystąpiono do odczytania listy obecnych.

Głosów na sali było 110. Następnie przewodniczący zawiadomil zebranych, że oddał konsuluowi japońskiemu \$323.00, jako zasiłek dla dotkniętych katastrofą.

Komisja budżetowa rozpoczęła obrady dotyczące tabeli plac dla urzędników Z. P. N., która się przedstawia:

Prezes — \$250 rocznie; Wiceprezes — \$150 rocznie; Kasjer — \$180 rocznie; Sekretarz — \$40 tygodniowo; Pom. sekretarza — \$18 tygod. Dr. nac. — \$15 od aplikacji. Rewizorzy — \$2.50 od posiedzenia.

Po krótkiej dyskusji tabelę plac przyjęto i zatwierdzono i przystąpiono do wyborów Zarządu.

rzędu. Kandydatów na stanowisko urzędników Z. P. N. było bardzo wiele, ale tylko niektórzy się utrzymali. Wybrano:

Na Prezesa: Ob. Jankowski — 74 głosów. Ob. Gawryś — 35 głosów. Na wiceprezesa przez akklamację.

Dołbiński na New Jersey, Keczmer na New Jersey, Gawryś na New York, Druk na Pensylwanii, Czarnicki na Long Island, Sochacki na Connecticut, Styliki na Minnesota, Nowak na R. d. Island, Gawryś na Illinois, Na wice-cenzorki na stan N. Y.: Sikora, Remiszewska, Lesiewicz.

Na kasjera. Filis — przez akklamację. Sesję przewano na godzinę, z powodu zmęczenia delegatów.

Sesja wieczorna

Po otworzeniu sesji przez prezesa, przystąpiono do wyboru dal szych członków Zarządu, a więc wybrano:

Na Rewizorów: Burghardt — 85 głosów, Olszanowski — 71 głosów, Śniędo — 52 głosów, Spryniewski — 41 głosów, Jurkiewicz — 31 głosów, Białysty — 30 głosów.

Na trustów: Rogoziński — 95 głosów, Hills — 56 głosów, Kaczynski — 48 głosów, Belling — 47 głosów, Kąkowski — 26 głosów, Wolek — 22 głosów, Szecler — 7 głosów.

Rusyn — 84 głosów, Jankowski — 26 głosów.

Na wiceprezesa: Jasiński — 77 głosów, Jankowski — 33 głosów. Na sekretarza jeneralego: Januszewski przez akklamację. Dr. Rusin — lekarz naczelny. Po wyborach przystąpiono do odczytania rezolucji Sejmu XV, która brzmi, jak poniżej:

Rezolucja
My, delegaci Zjednoczenia Polsko - Narodowego w Brooklynie, N. Y., zebrani na Sejmie XV, w dniach 2, 3, 4 i 5 września 1923 roku, w mieście New Yorku i w stanie New York, w Domu Polsko Narodowym, przy St. Marks Place, przedewszystkiem wyrażamy nasz i naszemu narodzi, w razie potrzeby pomoć i obronę do ostatniej kropli krwi w dowód lojalności przybranej ojczyzny.
Bojownikom naszym o Wolność i jednolitość ojczyzny, Cześć!

„Komitet Funduszu Kosciuszko wskiego” i załącza odczytał do wszystkich swych grup o wzięciu udziału czynnego w całej kampanji.

Sejm XV poleca Zarządowi wydanie pewnej sumy jednorazowo na tel. cel, w celu czynnego zdokumentowania, że sprawa narodowa leży mu na sercu.

Wyrażamy współczucie narodowi w Japońskiemu, dotkniętemu trzęsieniem ziemi.

Wszystkim Towarzystwom polskim udział w imponującym bo

chodzie i miejscowych Polonii w New Yorku, za udekorowanie na rodowym emblematem domów, oraz wszystkim tym, którzy się przyczynili do oświetlenia naszej uroczystości, składamy staropolskie „Bóg zapłać!”

Niech żyje Wolna Polska Ludowa, Jej Prezydent Stanisław Wojciechowski i Józef Piłsudski Jej twórca, oraz Ignacy Paładewski, premier Polski!

Niech żyje armia Polska i wojsko w Polsce!

Niech żyje Sejm XV!

Niech żyje Zjednoczenie Polsko - Narodowe!
Komitet Rezolucji:
Wiktor Mazurkiewicz,
Dr. A. Rusin,
Dr. W. Błiziński.

Sejm XV, który miał wiele chwili burzliwych, ale nawet w najgorętszych momentach dbający o dobro Republiki Polskiej i Zjednoczenia Polsko - Narodowego, został zakończony odpięciem hymnu „Bóg coś Polskę”.

Jak powstaje film kinematograficzny?

Nowoczesna wytwórnia szwedzka w Berlinie — Wspaniała Kilkupiętrowa hala — Cuda techniki — Wszystko to wymaga kolosalnego kapitału.

Warszawa. — Przemysł filmowy w dwu właściwie krajach istnieje. Jeśli mowa o wytwórniach na wielką skalę w Stanach Zjednoczonych i w Niemczech. Wymaga on ogromnych kapitałów zakładowych, a niejednemu z widzów, podziwiających jakis obraz, nie zdaje sobie sprawy z tego, jak wielkie sumy wytworzenie owego filmu pochłonie.

Korzystając z uprzejmości szwedzkiego towarzysza „Svenski Filmdindustri”, które mię zaprosiło do swej berlińskiej wytwórni, postaram się dać parę ciekawych szczegółów.

Wytwórnia ta, stanowiąca zresztą tylko filię głównych warsztatów w Sztokholmie, mieści się jak i inne tego rodzaju zakłady, daleko poza Berlinem, a składa się z ogromnej, o kilkupiętrowej wysokości, hali (konstrukcja żelazna - drewniana o spiczastym, szklanym dachu) — Hala opatrzona jest we wszystkie co tylko technika nowoczesna w zakresie efektów świetlnych dać jest w stanie, a więc pełno tu wszelkich reflektorów, lampionów. — Poza tym mnóstwo dwięgarów dla promowania dekoracji, windy, haki, a dookoła hali prowadzi, na wysokości 10 metrów mniej więcej, wąska galeria, z której można rzucić okiem na całość i gdzie uwijają się wszelkiego rodzaju pomocnicy techniczni.

Tych jest mnóstwo, a są to elektrotechnicy, monterzy, maszynicy, palacze, strażnicy, dozory, czy zwykli najemnicy, — wykonywujący tylko takie, czy inne polecenia kłoboty do zamiania podłóg i czyszczenia mebli i t. p. W tym czasie, gdy me wytwórnię zwiedzałam, pomocników takich widziałam co najmniej 50, a każdy z nich miał co innego do roboty.

„Svenski Filmdindustri” pracuje teraz nad obrazem fantastycznym „Karuzela”; część przyrządów jest dokonywana jest właśnie w tym czasie w Berlinie, mogłem też obserwować, jak się robi zdjęcia fragmentu, — sceny nocnej w lokalu „Głoty”. Przed wspaniałą oświetlonym podjazdem tego lokalu zajeżdżają jeden za drugim samochody. Wykaskują z nich goście — panowie we frakach i smokingach, panie w barwnych strojach balowych, w pięknych płaszczach z kosztownych futer, służba wygłasza biega, otwiera drzwiarki wozów i wprowadza do lokalu. — Wszystko to odbywa się przy oślepiającym blasku światła elektrycznych. — Stojąc z boku aparaty (najczęściej dwa chwytają tę scenę jednym moment za drugim).

Skończyła scena i widać masy gości została uwidoczniła, wybiegają z sali — zmieniają punkt i podchwytywać scenę przebiegają z sali owego lokalu nocnego. Przy zejściu wewnątrz sceny już potrzebne są dekoracje wnętrza, a więc pięknie malowane, ze zło ceniami, ścianami, mnóstwo dywanów i lśniące posadzki (przy zdjęciach filmowych posadzki nie są najczęściej szklane). Tu panie i panowie, odawasz okrycia i kapelusze, zmieniają go schożąc, wjeżdżają na górę a wszyscy kroczą powoli i możliwie nie zwartymi grupami. — Aparaty chwytają to wszystko z różnych punktów i w paru posach, z któ-

która będzie operowana w Berlinie, firma potrzebuje paru misięcy czasu, a wykonanie całego obrazu zabiera miesiące czasu, a nieraz i lata.

To też normalnie dla aktorów praca dla filmu jest niezwykle męcząca. Ja miałam możność obserwować tylko statystów, robiących tłum, a i ci upadali ze zmęczenia, z powodu jednostajności ruchów i kręcenia się ciągle na jednym miejscu. „Gdyby nie orkiestra — odwracała się jedna z pań statystek — nikt by nie wytrzymał tak kręcić się w kółko po kilka godzin. Oto do czego służy grająca stale bez

przerwy prawie orkiestra smyczkowa.

A tych statystek i statystów było przeszło sto.

Światła nie gasną ani na jedną chwilę, słychać ciągle gwizdki, nawoływania i komendy głównego reżysera i wielu jego pomocników; reżyser ten, który głośnie panować musi nad ogromną salą, biega ochryply prawem, zrykając i grupując postaci do zdjęć, a gdy sadi, iż już wszystko wygląda należyście, ogłasza pytająco na operatora, jeszcze raz wola „baczność” i aparat zaczyna chwytać.

W przerwie krótki postępek, — parę minut wypoczynku dla ości i nóg, a potem znowu do pracy, aż do późnego wieczoru.

Tak powstaje bardzo powoli film. Łatwo też zrozumieć, jak wielkiego wymaga kapitału.

Jeśli dodamy za to prócz pięknych tłalet, film wymaga nie raz kosztowniej urządzonych mieszkań — bogatych mebli, — yachtów, okrętów i t. p., które wszystkie muszą zająć odpowiadające im w obrazie miejsce, a które powiększają jeszcze trudności ujęcia całosci i koszty te chciwnie — jasnym się stanie, czego wymaga wytwarzany film współczesny.

Julian Wapniarski.

Eks kromprinz porzuca swą rezydencję w Wieringen i przenosi się do Willi, którą dla niego zakupiły monarchistyczne organizacje niemieckie.

W Bordeaux obraduje kongres mający na celu ratowanie nauki francuskiej od nędzy.

Stowarzyszenie pożyczkowo-oszczędnościowe pomoże Wam kupić lub zbudować dom w mieście lub na przedmieściu i płacić zań miesięcznie, jak rent.

Powierzając swą hypotekę nam, jesteście bezpieczni, znajdujemy się bowiem pod kontrolą Wydziału Bankowego Stanu New York i stawiamy najstarsze Stowarzyszenie w Manhattan.

SERIAL BUILDING LOAN AND SAVINGS INSTITUTION

195 BROADWAY, NEW YORK

Zasoby zgórą \$3,000,000.

Oplaci się składać nalepki od tych dobrze znanych gatunków zgęszczonego mleka dla DARMO Wartościowych Prezentów DARMO

JEŚLIŚCIE gospodynie oszczędne i życzyście sobie uzyskać pełną wartość pieniędzy wydanych na potrzeby gospodarskie, powinniście kupować gatunki mleka ogłaszane tutaj, ponieważ odpowiadają one każdemu zapotrzebowaniu w kuchni, kiedy wymaga się mleka z cukrem razem, a każda puszka ma gotówkową wartość. Gospodynie składają nalepki z puszek i za nie otrzymują wartościowe prezenty.

Specjalna Oferta

Jeśli wypiecznie kupon u dołu tego ogłoszenia i wyślecie go dzisiaj, przślemy wam ilustrowaną listę premij wraz ze specjalną kartą premjową, która się liczy za 10 bezpłatnych nalepek.

Następujące składy premjowe wymieniam na prezenty powyższą kartę wraz z nalepkami z tych puszek. Tylko jedną z tych specjalnych premjowych kart przyjmujemy od poszczególnego odbiorcy nadającego nam 40 lub więcej nalepek.

NEW YORK CITY, N. Y.
44 Hudson Street
blisko Duane Street
434 West End Street
blisko Ninth Avenue
1427 Third Avenue
blisko 80th Street
81 East 120th Street
blisko Madison Avenue
578 Courtlandt Avenue
blisko 120th Street, Bronx | LONG ISLAND CITY, N. Y.
44 Jackson Avenue
blisko 4th Street
JERSEY CITY, N. J.
330 Grove Street
blisko Newark Avenue
84 Summit Avenue
blisko Newark Avenue
BROOKLYN, N. Y.
579 Atlantic Avenue
blisko 4th Avenue
2 Sumner Street
blisko Broadway | ELIZABETH, N. J.
1115 Elizabeth Avenue
blisko Broad Street
PATERSON, N. J.
325 Main Street
blisko Oliver Street
PASSAIC, N. J.
87 State Street
blisko Washington Street
BAYONNE, N. J.
325 Broadway
blisko 15th Street
PERTH AMBOY, N. J.
228 McClellan Street
blisko Smith Street |
|--|--|--|

Jeżeli w waszej miejscowości niemałskładu przyjmującego te nalepki i specjalnej premjowej karty za premię, wyślecie je do Borden's Premium Co., Inc., 44 Hudson Street, New York City, wraz z podaniem liczby prezentu jak oznaczone w ilustrowanej Premjowej liście, a przysyłemy, go bezpłatnie.

W najbliższej groserni sprzedają tylko jeden lub dwa z tych gatunków Borden's Premium Condensed Mleka, które tu podane. Nie omieszkać żądać tych gatunków mleka Borden, za nalepki, z których dostaje się wartościowe prezenty.

KUPON

Borden's Premium Co., Inc., 44 Hudson St., New York

Proszę mi przysłać kartę premjową jak opisano.

NAZWISKO

ADRES

(Polish)

